

Պ Ա Յ Մ Ա Ն Ք

Տարեկան գին Կ. Պոլսոյ եւ գաւառաց համար 6 մէկիս
Վեցամսեայ 3
Մանուցման տողը մէկ անգամի համար 2 դրու է. աւելի անգամներու համար սակարկութիւն կը լինի :

Օ Ր Ա Ք Ի Ր

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Պ Ա Յ Մ Ա Ն Ք

Լրագրոյ վերաբերեալ նամակ եւ այլ գրութիւն պէտք է ուղղել Մ. Յ. Մէլիքեան, Պապար Ալի շահ-սէսի քիւ 20 Տ. ձիւկէկեան է-նէնիի տպարանը :

Տէր և Տնօրէն Մ. Յ. ՄԵԼԻՔԵԱՆ

20 փարս

Խմբագիր Բ. ՊԱՅԱՆՅԱՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ 22 ՓԵՏՐՈՒՄ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎՈՅ

ԵՐ ԵՒ ԵՒ ՆԻՍՏԸ

Ազգ. ժողովն երէկ դումարեցաւ ի Ղալաթիա, ընդ նախագահութեամբ Պատր. Գեոր. Տեղապահ Հօր, ատենապետութեամբ Եւս. Բուրճեան Տիգրան Եփէնտի, և ի ներկայութեան 20 երեսփոխանաց, որոց թիւն ապա յանգեցաւ 36ի :

1. Ատենան ժամ 4 1/2 րէն բացուելով, ատենապետ Եփէնտի ժողովոյ ներկայաց Գալիմաճեան Լեւոն Եփէնտի հրաժարականն իւր բնակութիւնն ի փարիզ հաստատելուն առթիւ, զորք ժողովը միաձայնութեամբ ընդունեց :

2. Կրօն. ժողովը մայրաքաղաքիս մէջ եկեղեցականաց դաստիարակութեան համար ընծայարան մը հաստատելու առաջարկ մը ներկայաց հանդերձ ծրագրաւ որ իբրեւ հասուն թից աղբիւր կը նշանակէր մայրաքաղաքիս եկեղեցեաց կալուածներուն հաստիւն թիւ 3ը : Ժողովը սոյն առաջարկը նախաձեռնութեան և համարակալութեան միացեալ դիւանաց յղեց ի նախաքննութիւն :

3. Դիւանն յայտարարեց թէ 28 պահանջաւ և դադարելի երեսփոխանաց տեղ նոր ընտրութիւն կատարելու համար հարկ եղած ազդարարութիւնն ըրած է առ վարչութիւնն, և ըստ նախագայն որոշման ժողովոյ, հետեւեալ երեսփոխանաց ցուցակը ներկայաց, որք ճանքորդութեան կամ հիւանդութեան պատճառաւ բացակայ կը գտնուէին երկար ատենէ ի վեր :

Սարգիս Եփէնտի Աղաբէգեան	
Մարկոս	»
Թակոբ	» Պարոնեան
Կարապետ	» Կիւրճեան
Աւետիս	» Սուրենեան
Գէորգ	» Այվազեան
Թակոբ	» պէյ Խանտանեան

Ժողովն Աղաբէգեան Սարգիս, Պարոնեան Թակոբ և Խանտանեան Թակոբ Եփէնտիները հրաժարեալ համարեց, նկատելով որ սուրբ իրենց ճանքորդութիւնը ծանուցած չէին ժողովոյ, իսկ Սուրենեան Աւետիս և Այվազեան Գէորգ Եփէնտիներու նկատմամբ, որք վիճակաւ դադարելի երեսփոխանաց կարգէն են, որ և է անօրինութիւն մը չըրաւ, քանի որ անոնց տեղ արդէն նոր ընտրութիւն կատարել յանձնարարուած է, Դալով Աղաբէգեան Մարկոս և Կիւրճեան Կարապետ Եփէնտիներու, որոշուեցաւ վերջնադիր մը յղել անոնց :

4. Դիւանը ժողովին ներկայեց նրաւաղիմայ Պատրիարք Ամեն. Եւսայի Սրբազանի մէկ օրհնութեան

կոնգալն, որով, ինչպէս կը յիշեն ընթերցողք, շնորհակալութիւն կը յայտնէր Ազգ. ժողովոյ և անոր ազդեցութեան աշխատութեանց յաջողութիւնն կը մաղթէր. նոյնպէս բարեմաղթութիւններ կ'ընէր Օգոստ. Սուրբին և իւր նախարարաց կենաց երկարութեան համար :

Ժողովը, առաջարկութեամբ Տ. Մկրտան Հօր, յոտնկայ շնորհակալութիւն յայտնեց Ն. Ամենապատուութեան :

5. Թակոբ Եփ. Գուրգէն հարցում մ'ուղղեց դիւանին թէ, Կեդր. Սնտուկին ելմտացոյցը պատրաստելու պաշտօն ունեցող յանձնախումբն ինչու համար յարգ չէ մատուցած իւր տեղեկագիրը. և թէ և սոյն յանձնախումբն անգամներէն ճանրման էֆ. յայտարարեց թէ ինք երկու անգամ հրաւիրուած և երկու անգամու ալ ներկայացած, սակայն իւր անգամակիցներէն ոչ զոք գտած է. հետեւաբար յանձնախումբն իրեն համար կազմաւորուած է. սակայն ժողովը դիւանին յանձնարարեց որ այս մասին պաշտօնապէս տեղեկութիւն բերէ ժողովին :

Ատենական դործողութիւնք աւարտելով, ժողովն օրակարգին անցաւ :

Ատենապետ Եփ. ժողովին ներկայեց տաս երեսփոխանաց կողմէ ստորագրեալ առաջարկ մը, որ կաթողիկոսական խնդրոյն փափկութիւնը նկատելով, վիճաբանութեան դռնփակ լինելը կը խնդրէր : Ժողովը միաձայն հաւանութեամբ ընդունեց զայս առաջարկ : Հետեւապէս այս վիճաբանութեան վրայ չը պիտի կրնանք ընդարձակ տեղեկութիւն տալ մեր ընթերցողաց :

Ատենապետ Եփ. ժողովոյ ներկայեց անցեալ տարւոյ կաթողիկոսական յանձնաժողովոյ մէկ ընդարձակ տեղեկագիրը, որոյ օրինակները կանխաւ ցրուեալ էին երեսփոխանաց : Այս միջոցին Պատր. Գեոր. Տեղապահ Հայրն յայտարարեց թէ, երկու օր առաջ Ռուսիոյ դեսպանատան միջոցաւ պաշտօնադիր մը հասած էր իրեն, որ, ինչպէս կը յիշեն ընթերցողք, կաթողիկոսական ընտրութեան մասնակցելու կը հրաւիրէր Կ. Պոլսոյ Պատր. Տեղապահ, և թէ եւ պարտաւոր էր նախ վարչութեան ներկայել, սակայն խնդրոյն ստիպողականութիւնն և ժողովոյն այսօրեայ գումարումը նկատելով, հարկ դատած էր ժողովին բերել զայն : Դիւանը կարգաց սոյն պաշտօնագիրն ի լուր երեսփոխանաց : Նոյնպէս դիւանը ներկայեց ատենապետաց դիւանի մէկ տեղեկագիրը, որ յետ քննութեան՝ կ'առաջարկէր կաթողիկոսական ընտրութեան մասնակցել 1884ի եղանակաւ, այն է երեք ընտրելեաց ցանկ մը քուէարկել, և իրենց

ստացած քուէից կարգաւ յղել յիշմամբն : Այս խնդրոյ վրայ միջանի երեսփոխանաց թեր ու դէմ վիճաբանութեանէն յետոյ, նախ միաձայն հաւանութեամբ որոշուեցաւ կաթողիկոսական ընտրութեան մասնակցել, յետոյ, ընտրական եղանակի խնդիրը վիճաբանութեան ենթարկուելով, յետ թեր ու դէմ ջնքմ վիճաբանութեանց, հետեւեալ բանաձեւը քուէարկեցաւ :

Նկատելով որ փակման ժամն հասաւ և չէ կարելի օրակարգին կաթողիկոսական խնդրոյն այսօր վերջացնել :

Նկատելով որ իշխմանայ Սինօգէն երկաթ թուղթն այնպիսի ծանրակշիւ կէտեր կը սրբուանկէ, որ անմիջապէս անօրինութեան կը կարօտին :

Կ'առաջարկեմք :

Ա. Յղել Սինօգի դիրն առ վարչութիւնն, յանձնարարելով որ դաւառաց ուղղակի մասնակցութեան հրաւերը նկատմամբ հարկ դատած օրինական հրահանգը տայ անմիջապէս դաւառ սկստն առաջնորդաց, և թղթոյն ամբողջութեան վրայ իւր կարծիքը բերէ յառաջիկայ նստին :

Բ. Յաջորդ նիստը գումարելու թէ օրէն :

Ատենը փակեցաւ ի ժամ 7 1/2 :

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Երեսփոխանական ժողովն երէկ վերջապէս ձեռք առաւ կաթողիկոսական ընտրութեան կարեւոր խնդիրն, որ օրուան հրատապ խնդիրն է, զի հազիւ երկու ամիսէն պակաս ժամանակ մը կը բաժնէ զմեզ այն հանդիսաւոր վայրկեանէն, յորում Մայր-Աթոռոյ վեհ. Հայրապետը պիտի հուշակուի : Երեսփոխանական ժողովն երէկ նիստը դռնփակ եղած է, որոյ նկարագրութիւնն ընթերցողքը լրագրոյս սկիզբը պիտի գտնեն : Որպէս նախատեսուած էր, մայրաքաղաքիս Ռուսական դեսպանատունն, Երեսփոխանական ժողովոյ գումարումէն հաղիւ երկու օր առաջ, առ Պատրիարքարան հաղորդած է իշխմանայ Սինօգի մէկ պաշտօնագիրն, որ կաթողիկոսական ընտրութեան համար որոշեալ թուականը ծանուցանելէ յետոյ, կը հրաւիրէր Պատր. Տեղապահ Հայրն, իրեւ փոխանորդ Կ. Պոլսոյ թեմակալ առաջնորդին, այն է Պատրիարքին, կամ անձամբ և կամ փոխանորդով մասնակցել ընտրութեան՝ աշխարհական պատգամաւորի մը հետ, և կամ իրենց քուէները զրկել յիշմամբն : Բաց աստի, Ռուսական դեսպանատունը ծանուցած է ազգային Պատրիարքարանի թէ, դաւառական առաջնորդաց հրաւիրագրերն ուղղակի զրկուած են ձեռամբ Ռուսական հիւպատոսաց :

Կ'երեւի թէ Ռուսիոյ կառավարութիւնն, այս տարի անցեալէն աւելի հաստատապէս միտքը դրած է կէտ առ կէտ դործագրել զՊօթժէնիան, զի մինչ անցեալ տարի Ազգ. Պատրիարքարանի յանձնած էր առ առաջնորդս ուղղեալ ընտրական հրաւիրագրերն, այս տարի ուղղակի զրկած է, նկատելով որ Ազգ. Պատրիարքարանն անցեալ տարի չէր զրկած զանոնք իրենց տեղերը, կամ թերեւս բարեմտաբար կարծած է դաւառաց ուղղակի մասնակցութիւնը ձեռք բերել, առանց կեդրոնին դիտութեան : Սակայն Ռուսիոյ կառավարութիւնն որոշման կերպիւ կը սխալի, եթէ իրօք այս է իւր նպատակ, զի ոչ մի դաւառ, չկրնար ինքնիրեն մասնակցել իշխմանայ մէջ կատարելի ընտրութեան, առանց իւր սահմանադրական իրաւունքները կորուստնելու : Եթէ Ռուսիա, անցեալ տարի այս մասին ուրեք ուրեք տեսնուած զեղծութիւններէն հրապուրեալ, Պօթժէնական դրութիւնն այս տարի թուրքահայոց ընդունել տալ կը մտաբերէ, կամ փորձ փորձելու միտք ունի, կը սխալի, զի այդ օտարամուտ օրէնքն անհնար է ի դործ դնել այնպիսի երկրի մը մէջ, ուր բնակեալ Հայք ազգային տարբեր օրինօք կը վարին : Գաւառներն ինչպէս կարող են Պօթժէնեայի անսալով ուղղակի մասնակցել կաթողիկոսական ընտրութեան, երբ Ազգ. Սահմանադրութիւնը բացորոշապէս կ'արգելու իրենց զայդբան, զի կաթողիկոսական ընտրութեան մասնակցելու իրաւունքը տրուած է Երեսփոխանական ժողովոյ, յորում գաւառներն եւս իրենց ներկայացուցիչներն ունին արդէն : Սահմանադրութիւն և Պօթժէնեա, կաթողիկոսական ընտրութեան խնդրոյն մէջ, ամենէն աւելի ընդգիծամարտ են իրարու : Թուրքիոյ Հայք ինչպէս կարող են Սահմանադրութեան անտես սուրեւ, և ցարդ իրենց չճանչած մէկ օտարամուտ օրինաց հետեւիլ, առանց մեղանշելու Սահմանադրութեամբ իրենց տրուած առանձնաշնորհմանց : Ամեն պարագայի մէջ, միայն Ազգ. Երեսփոխանական ժողովոյ պարագն և իրաւունքն է մասնակցել կաթողիկոսական ընտրութեան, յանուն թուրքիոյ 63 վիճակաց, և գաւառաց ազգային իշխանութիւնք չեն կրնար ուղղակի մասնակցել առանց բռնաբարելու Ազգ. ժողովոյ դեսպանի իրաւունքը : Ռուսիոյ այս նոր ձեռնարկն, այն է հրաւիրագրերն ուղղակի դաւառական առաջնորդաց զրկելու նորահնար միջոցն՝ ազգային Պատրիարքարանի իրաւասութեան եւս կը դպչի : Սինօգին ինչ իրաւամբ ուղղակի յառաքելութեան կը մտնէ դաւառաւ :

կան առաջնորդաց հետ, քանի որ այդ յարաբերութեանց ուղղակի միջոցն է աղբայրին Պատրիարքարանը: Մենք կը հաւատանք թէ դաւաճական առաջնորդք բնաւ չը պիտի անսան Ռուսիոյ թերադրութեամբ Սինոդին կողմէ ուղղակի իրենց զրկուած հրաւիրադրերուն, և աղբայրին Պատրիարքարանն եւս անշուշտ պիտի փութայ պէտք եղած հրամանը յիշել առ դաւաճական առաջնորդս՝ Ռուսիոյ սոյն ձեռնարկը չեղաքայնելու համար:

Երեսփոխոյ ժողովն իւր երէկի նշանակելով որոշեալ է մասնակցել յառաջիկայ կաթողիկոսական ընտրութեան: Բայց ինչ եղանակաւ: — Այս կէտ, որ խնդրոյն էտկան մասն է, տակաւին մութի մէջ կը մնայ: 1866 ի դրութիւնն, որ անցեալ տարի մետասաներորդ ժամունքանդուեցաւ, և որոյ տեղ երեսփոխոյ ժողովն ի զսէր պիտի որոնէ նոր եղանակ մը գտնել, որ փութիւն չայոյ իրաւունքները պաշտպանէ, չկրնար այլ եւս օրինական դրութիւն ունենալ: 1884 ի դրութիւնն որ իբր թէ անցեալ տարի դործադրուեցաւ, երեսփոխոյ մասնակցութեան իրաւունքը պարզ օրէնք չինող ժողովոյ մը իրաւանց հաւասարեցնելէ զտու ուրիշ բանի չծառայեց, քանի որ Ռուսիոյ կողմէ չընդունուեցաւ, և ընտրութիւնն լոկ Պոթոմակեան դրութեամբ կատարուեցաւ: Մեր երեսփոխոյնական ժողովոյ քուէարկած եռանուն ցանկին առաջին ընտրելոյն ընտրութիւնն իրաւաւորութեան հըռչակուեցաւ ոմանց բարեմտաց կողմէ, սակայն եթէ Թուրքահայոց առաջին ընտրելոյն չընտրուէր, և ընտրողական Համադրային ժողովը մեր երբորդ ընտրելին Ս. կանխադատ հռչակէր, յայտնաւորէր կը մնար իրաւաւորութեան ինչպէս կըրնանք իրաւաւորութեան անուն տալ պարզ դուգադիւթեան մը: 1884 ի դրութիւնը տեսականապէս որքան ալ արդար լինէր, միշտ ամբողջական պիտի դատապարտուէր, քանի որ Ռուսիոյ կառավարութիւնն չուզէր զիջում ընել, ինչպէս որ այնպէս ալ եղաւ:

Իսկ 1866 ի դրութիւնն որքան ալ անիրաւ լինէր, դործնական նուիրադրութեամբ մասնաւոր լինելու առաւելութիւնն ունէր միշտ, և հեռատեսութիւնը կը պահանջէր ձեռքէ չհանել զայն, ցորչափ հաւաքակ կողմն չղիջանէր յարգել թուրքիոյ Հայոց ընտրական իրաւունքները:

Չարմանալի երեւոյթ մ'է որ այն երեսփոխաններէն ոմանք, որք անցեալ տարի 1866 ի դրութեան ջնջման ինչպատքուէ տուած էին, այժմ կը խոստովանին թէ, 1884 ի դրութիւնը չէ պատասխանած իրենց ակնկալութեան: Բայց անցեալն անցած է, ներկային վրայ պէտք է խորհիլ:

Որչափ մեք ստուգած եմք, երեսփոխոյ ժողովոյ մեծամասնութիւնը կը խորհի 1884 ի դրութեամբ մասնակցել կաթողիկոսական ընտրութեան, եւ անուն ցանկ մը զրկելով յիշմիածին, Բայց այս մասին կարծիքները ցրուեալ են: Ոմանք կը պահանջեն եռանուն նոր ցանկ մը քուէարկել: Իսկ այլք կը պնդեն անցեալ տարւոյ ցանկը նոյնութեամբ զրկել: Առաջին պարագային մէջ, եկեղեցական հարց կը պաշեն եղեր որ եկեղ. Համադրութեամբ ժողովոյ եւս պարտ է նոր ցանկ մը քուէարկել: Այս մասին երեսփոխոյ ժողովն իւր որոշումը պիտի տայ յառաջիկայ նստին: Սակայն ըստ մեզ ողջմտութիւնը կը պահանջէ ա-

մեն պարագայի մէջ եռանուն նոր ցանկ մը քուէարկել, անոր գլուխը դնելով այնպիսի եկեղեցական մը, որ Ռուսիոյ, Պարսկաստանի և Հնդկաստանի Հայոց միակամ ձայնն եւս իւր վրայ միացնելու ամենէն աւելի հաւանականութիւնն ունայ, որպէս զի մեր մասնակցութիւնն, որ անուանական պիտի լինի, գէթ անուղղակի կերպիւ հասած լինի իւր նպատակին: Այդպիսի եկեղեցական մը կրնայ լինել միայն Ամեն. Խորհման Հայրիկ, որ արդէն երեսփոխան Տեառնատուար մեծամասնութեան նախամեծար ընտրելին է: Եթէ երեսփոխանութիւնն իւր ամբողջութեան ձայնով Ա. ընտրելի հռչակէ զՍ. Ամենապատուութիւնն, տարակոյս չունինք որ Համադրային ընտրող ժողովն, որ իջման Տաճարին մէջ պիտի գումարի, պիտի պարտաւորի յարգել իւր Թուրքահայ եղբայր միահամուռ ձայնն, հռչակելով զՀայրիկ ամենայն Հայոց Հայրապետ:

Վ Բ Ի Պ Ա Կ

Մեր երէկի թուոյն երկրորդ երեսին առաջին սիւնակին 14-րդ տողին մէջ «առաջնութիւններէն» բառը պէտք է կարգաւ «առաջնութիւններէն»:

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐՆԵՐ

— 0 —

Անգլիական դեսպանատան Ա. Թարգման Պ. Ա. Սանտիսըն հինգշաբթի օրն արտաքին գործոց նախարար վսեմ. Ասիմ փաշայի հետ տեսակցելով, Լորտ կրանսֆիլդի կողմէ ծանուցադրել մը մատուցեց Ս. Վսեմութեան: Հասանալիս կը համարուի թէ, Բ. Դուռն այսօր պիտի պատասխանէ անգլիական ծանուցադրին:

— Վերջին օրերս Ալպանիոյ հանրային խաղաղութեան նկատմամբ պաշտած զրոյցներն եթէ ոչ անհիմն, գէթ չափազանցեալ են: Մօնիթօրի մասնաւոր տեղեկութեանց նայելով, Բրիտանիոյ մէջ հանրային բարեկարգութիւնը խանգարելու վտրձ վտրձող Ալպանացիք ձերբակալուեր են և խաղաղութիւնը վերահաստատուեր է չնորհիւ այն արագ տնօրինութեանց, զորս տեղական իշխանութիւնը ձեռք առեր են անկողութեամբ Օսմ. գործոց:

— Սերանիկէն կը գրեն յիշեալ լրագրին թէ, Սէլանիկի զինուորական հրամանատարը բաւական զօրք փետր. 19-ին Բրիտանիոյ դնացեր է:

— Անհիմն է այն զրոյցը թէ, Պարոն Հիւր չէ ուղած ճանչել Բ. Դրան ընտրած երկու բարձրատիւճան պաշտօնատարներն իբրեւ անգամ այն իրաւարար ատենին, որ կայսերական կառավարութեան և Պ. Հիւրի միջեւ կեցող վէճը պիտի դաւաճէ:

— Մայրաքաղաքիս բժշկական խորհուրդն իմանալով որ ժանտախտի նման համաճարակ հիւանդութիւն մը ծագած է Պարսկաստանի մէջ, Համատանի երկրին վրայ, հեռագրաւ հրաման զրկել է Պարսկաստանի սահմանակից Օսմ. դաւաճներու իշխանութեանց, որպէս զի այդ հիւանդութեան բնութիւնն ստուգեն, եթէ իրօք ծագած է: Միւս կողմէ, հրաման տրուած է զինուորական չլիթայ մը հաստատել Պարսկական սահմանակից վրայ, հաղորդակցութիւններն արգելելու համար: Սիմանպուլ կըսէ թէ, վերջին տեղեկութեանց նայելով,

սոյն համաճարակ հիւանդութեան նկատմամբ Պարսկաստանէն եկած լուրերը քաջալերական չեն:

— Արքունի արհեստից վարժարանին մէջ, Միրիկիւտ Էտհէմ փաշայի նախագահութեամբ կազմեալ յանձնաժողովը՝ դաւաճաց մէջ արհեստական վարժարաններ բանալ առաջարկող տեղեկագիր մը պատրաստելով, առեւտրական և երկրագործական նախարարութեան մատուցեց է:

— Օսմ. Արշակադպոսի նորընտիր կուսակալ Ղալիպ փաշա Սէլա, նիկէն մեկնել է իւր նոր պաշտօնատեղին երթալու համար:

— Աստրիական դեսպանատան Ա. Թարգման Պ. Գալ և Ռուսիական դեսպանատան Բ. Թարգման Պ. Մաքսիմովի նախընթաց օրը Բ. Դուռն երթալով՝ տեսակցեցան Արտաքին գործոց նախարար վսեմ. Ասիմ փաշայի հետ:

— Կեսարիայէն լուր կուտան թէ վերջին օրերս երկու կիւն երեքական զաւակ ծներ են:

— Իսթըն Էքսպրէս կ'ըսէ որ, թէ եւ Եւրոպական աշխարհագրութեան արգի անգահացուցիչ վիճակին մէջ, հաւանական չէ որ Բ. Դուռն իւր Ասիական երկրորդ եւայ ընդարձակման նկատմամբ որ և է անմիջական որոշում մը տայ, սակայն լաւագոյն պատճառներ կայ կարծելու թէ, նախարարութիւնը խորապէս վերահաս եղած է այս ընդարձակման կարեւորութեան, և թէ ինքիւն այս պահուս կը քննուի ոչ միայն Համադրութեան չինութեանց նախարարութեան, այլ և Մեծ-Եւրոպայի թեմի կողմէ: Բ. Դուռն երկու առաջարկ ունի իւր առջիւ. մին Չմիւնս-Այալընի երկրորդ եւայ լուրերէն կողմէ ներկայ յայտնուած և տեղական մեծ շահագործութիւն մը կ'ընծայէ, եւ միւսը Չմիւնս-Գաւաղայի երկրորդ եւայ ընկերութեան մատուցուած է, և աւելի ընդարձակ ծրարդիւր մը կը պարունակէ: Այս երկու առաջարկներն ալ միևնոյն հիմն ունին, այն է՝ իրենց զծերը երկարաճելուն կամ նոր գծերու արտօնութիւն կը խնդրեն ի փոխարէն այն պարտուց, զորս կայսերական կառավարութիւնն ունի յիշեալ ընկերութեանց:

— Մեծ-Եւրոպայի Բարձր. Սայիտ փաշա նախընթաց օրն աչքէ անցուց լեզուաբանական վարժարանն, որոյ չինութիւնն ու կահաւորումն աւարտելու մօտ են:

— Լրագիրք կը ծանուցանեն թէ, Թուրքիոյ մէջ երկրագործական Պանքայի մը հաստատութեան ծրարդիւր՝ նախարարաց խորհրդէն ընդունուելով՝ վեհ. Սուլթանին վաւերացման ներկայացուեր է:

— Մասնաւոր հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Նաթուրան Ժերմիլի-խանն, որ կոմս Մոնթալիբրի ծածկանաւը ուղևորութեան մը ձեռնարկած է ի Սուրիա, նախընթաց օրն յերուսաղէմ հասեր է:

— Հալլեկներու խնդրը քննող բարձր յանձնախումբն իւր վերջնական որոշումն այսօր վաղը Բ. Դրան պիտի ներկայէ:

— Սէլանիկի Անգլիական հիւպատոսին խօսքին նայելով, օտար երկիրներէ Սէլանիկի նահանգը մաւժուած գլխաւոր վաճառներն են բամբակէ կերպաս, բանաւած երկաթ, քարիւղ, խահուէ, չաքար, աճառ և ող: Անգլիական բամբակաց արտաւոր մեծագոյն նուազած է՝ Յունաստանի, Սէլանիկի և Նիստոնիայի մէջ մանաբաններ հաստատուած լինելուն պատճառաւ: Սակայն միւս վաճառացի մեծ

մասն ընդհանրապէս անգլիական են: Բայց գիտելի է թէ Մասնաւորը դաւաճին մէջ դործածուած նիւթոց մեծ մասը Պրանսայէն Սատրիայէն և Գերմանիայէն կ'երթան, զի այդ դաւաճին բնակիչք վաճառաց տեսակէն աւելի աժանութեան կարեւորութիւն կուտան:

— Գրեթէ 13 օր առաջ վէզիր խանի մէջ իւր Մէհմէտ անուն ընկերն սպաննող Սիմօն անուն չարագործը նախընթաց օրը ձերբակալուեցաւ Էտիքիէ-Գարաւի գերեզմանատան մէջ:

— Երեկ իրիկուն ժամը 12-ին միջոցները կէտիկ-Փաշայի գլուխ երկու Պարսիկ՝ Վրայի պատանաւոր մը վրայ յարձակելով, դանակի հարուածներ տուին գլխուն: Դժբաղդ պատանին արեւաթաղաւ դեռին ինկաւ, զոր անցորդք մօտակայ գեղարանը տարին նախնական դարմանում մ'ատանալու համար: Իսկ չարագործը փախան, բայց քիչ մը վերջը ոճրագործը բռնուեցաւ Տըղուէ կեանքը փրկող մէջ է:

— Թեհրէմանը Հագիւթաթ կը ծանուցանէ թէ, արքունի նաւարանն որ Համիդիէ վրահաւորին չինութիւնն յաջողապէս ի գոլի հանած էր, նոր դրահաւորի մը շինութեան պիտի ձեռնարկէ ի մօտոյ, ամենէն նոր դրութեամբ:

— Պրանսայի արտաքին գործոց նախարարը չիճաբերական մ'ուղղելով օտար տեղութեանց քով դրանաւոր Պրանսական հիւպատոսաց, պատուիրեր է որ Պրանսական ճարտարութեան և վաճառականութեան մասին իրենց քաղած տեղեկութիւնները ճշդիւ հաղորդեն արտաքին գործոց նախարարութեան:

— Մօնիթօր Երթալի կը հերքէ այն զրոյցը թէ, մայրաքաղաքիս օտարադէր բարձր դատուն վերաբերող երկու երկամասորք վերջին օրերս մեծամարտեր են Մաալադի մէջ: Ճշմարտութիւնը պա է թէ, այս մեծամարտ արդիւրեւ է, առիթ տուող թիւրիալացութիւնը պարզուած լինելով:

— Ամերիկացի Մէրիլ անուն երկրաչափ մը, որ խորտակեալ Ժանէթ չորեկուտուն ուղ մնացող ուղեւորներէն մին է, Ամերիկեան լրագրաց մէջ հրաւեր կը կարգայ Ամերիկացի միլիօնատարաց, և 100,000 տոյար կը խնդրէ հիւսիսային բուեռն հասնելու համար, և այս գումարն իրենն տուողին անմահութիւն կը խոստանայ, անոր անունը տալով իւր գանկը նոր աշխարհին:

— Մակեդոնիոյ և Թրակիոյ Օրթոքս Եփն հասարակութիւնը շարունակ հանրագրեր զրկելով Յուսաց Պատրիարքարանն, կը բողոքեն Պաշտօնաց Եկեղեցիէն դէմ, որ կուզէ կայսերական Պէրլմենը ձեռք բերել այն Մէտրապոլիտաց համար, զորս անուանած է խառն դաւաճաց մէջ, Միւս կողմէ Յուսաց Պատրիարքարանն ալ որոշած է պնդել իւր իրաւանց վրայ, որք հանջելով Բ. Դուռնն որ Օրթոքս երկեղեցականաց հագուոր իրաւաւորութեան տարբեր իրաւաւորութիւն չհանչէ տեղութեան դաւաճաց մէջ:

— Փիլիպիէի Հիւր լրագիրը կը ծանուցանէ թէ, վերջին օրերս Ս. Դաճի-Բէօյի Պաշտօնը մը գիշերային Տիւր-Մահալէ գիւղին Թուրք մեղքութեան Արիֆ աղայի տունը մանելով, դուրսէն յաջողեց է փակել այն սենեկին դուռն, ուր կը դաւաճէր Արիֆ աղա իւր կնոյն և դաւաճաց հետ, և յետոյ սենեակը բռնկուեցեր է մէջը դաւաճողներն ողջ ողջ այրելու համար: Արիֆ բողոքուն իւր սենեակէն ներս մտնելը տեսնելով, առաջարկով խորտա-

կեր է դուռը և յայտնողը է միտնելի
լուր կնոջ ու գաւակաց հետ : Արի-
ֆի տունն ու բոլոր զոյքերն ամ-
բողջապէս այրեր են : Չարադործ
Պոլշարը ձերբակալուելու և դա-
տասանի ենթարկուելով, խոստո-
ւաներ է իւր ոճիրը :

— Լոնարայէն կը հեռագրեն թէ
Չինաստանի կառավարութիւնն 0/0-ին
7 տոկոսով 1 1/2 միլիոն անգլ. ոսկի-
ւոյ փոխառութիւն մը կնքելու վը-
րայ է :

— Տէյլի-Նիւզի խօսքին նայե-
լով, եթէ Պ. Կլաւսթընի նախարա-
րութիւնը պաշտօնէ իրնայ, Լորտ
Սալիսբըրի պիտի սրտէ լուծել խոր-
հրդարանն, և նոր ընտրութեան
կոչումը ընել երկրին :

ԱՅԿԱՅԻՆ ԼՈՒՐՆԵՐ

Հակառակ այն զրոյցին, զոր տեղա-
կան լրագիր մը տուած էր երէկ, Պատ-
րիարքական ընտրութիւնը վաւերացնող
կայսերական կրօնական երեսնուն վրայ
դեռ որ և է պաշտօնական լուր չկար
մինչեւ այս առաւօտ :

Քանի մ'որ առաջ ծանուցած էինք
թէ Պ. Սենեքերիմ Գալանճեան քահա-
նայ պիտի ձեռնադրուէր Կէտիկ-Փաշա-
յի եկեղեցւոյ վրայ : Կը լսեմք թէ այս
ձեռնադրութիւնն ետ մնացած է, ըստ
որում ձեռնադրող Սրբազանն ինչ ինչ
առարկութիւններ ըրեր է անոր արժա-
նաւորութեան վրայ :

Պատրիարքական Գեր. Տեղապահ Հօր
որոշմամբ, Ղալաթիոյ քարոյիչ Գեր.
Յովսէփ Վարդապետ Այվազեան վաղ
երեկոյ քարոզ պիտի խօսի Մայր-Նիկե-
ղեցւոյ մէջ : Մեծ պահոց առթիւ Գեր.
Յովսէփ վարդապետը բառեր չունի
ից և բարոյալից քարոզները մեծ դո-
հութեամբ կը յիշատակուին Ղալաթիոյ
ժողովրդեան կողմէ : Ուստի կը յուսանք
թէ վաղի երեկոյ ստուար բաղնիքին
պիտի գլխի ի Մայր-Նիկեղեցի՝ պեր-
ճաւա քարոզչին իմաստալից քարոզն
ունկնդրուի :

Սրբանշուանց Գեր. Գարեգին վար-
դապետն ևս վաղ երեկոյ քարոզ խօ-

սելու հրաւիրուած է Բերայի Ս. Նորո-
դութիւն եկեղեցին :

Պաշտօնաւոր առաջնորդական Տեղա-
պահ Գեր. Փիլիպպոս եպիսկոպոս հե-
ռագրած է ի Պատրիարքարան թէ,
Պաշտօնաւոր պիտի մեկնի մայրաքաղաք
դաւոյ համար :

Տնտես. խորհրդոյ հրաժարեալ ան-
դամը, Քաղ. ժողովոյ յորդորանք,
յանձն առեր են չարունակել իրենց
պաշտօնը :

Մայրաքաղաք հասած մասնաւոր
հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ, Ամեն.
Եսայի Սրբազան այս առաւօտ ողջամբ
Զմիւռնիա հասեր է :

Մօնթէթօր Օրիանթալ լրագիրն իւր
երէկուան թուով կը ծանուցանէ թէ,
մեր Ազգային ժողովը Բ. Գրան քով
պիտի բողոքէ եղեր գաւառական ա-
ռաջնորդաց ուղղեալ ընտրական հրա-
ւիրագրոց Ռուսական հիւպատոսաց
ձեռամբ՝ ուղղակի զրկուելուն դէմ :

Մօնթէթօրի այս լուրը բացարձակա-
պէս անհիմն է :

ԲԵՐԱՅԻ ՏԵՍԱԿՅՈՒԹԵԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Լոյս անցեալ շաբթու հրատարակած
էր թէ, բարձրաստիճան եկեղեցական մը
(Գեր. Խորէն Նար-Պէյ Սրբազանն ալ-
նորկերով) Բերա փողոցը տեսութիւն ը-
րեր է Սթամպուլի օգնական խմբագիր
Արիկ և Յ. Պ. Էֆէնտիմեթեան հետ :
Այս չարամիտ հրատարակութիւնն գայ-
թակոյթիւն պատճառած էր, ըստ որում
նոյն պահուն Սթամպուլի հրատարա-
կութիւնները Գեր. Խորէն Սրբազանի
վերապրողներ կային :

Գեր. Խորէն Արքեպիսկոպոս խա-
ռըն ժողովոյ մէջ այս և այն օրինակ
գրաւարութեանց դէմ բողոքած և քըն-
նութիւն պատճառած լինելով, Գեր.
Տաճատ վարդապետը այս եկեղեցականն,
որ տեսութիւնն ըրած էր Արիկ և Յ. Պ.
Էֆէնտիմեթեան հետ ի Բերա փողոցին
մէջ : Սոյն իրողութիւնը ստորեւ տարբեր
խմբակով պարզ համարած էինք հրա-
տարակել անցեալ շաբթ. օր :
Այս անգամ Լոյս իւր չորեքշաբթի
առաջ թուով կ'ըսէ թէ Պէշիկթաշի
ստուարտուն անձ մ'է, որ ի ներկայու-
թեան ուրիշ պատուաւոր անձի մը իրեն
պատմած է այն իրողութիւնն, և թէ Կ.

Սիւսեան Էֆէնտիմեթեան չէր այն լուրը տա-
րածողը :

Մեր կը պնդեմք թէ Գեր. Խորէն
Արքեպիսկ. բնաւ տեսութիւն ունեցած
չէ ի Բերա յիշեալ անձանց հետ : Բա-
ցարձակապէս սուտ է այդ լուրը, զոր
չարամիտարար հրատարակած էին գիտ-
մամբ : Իսկ թէ այս լուրը տարածողն
իրօք Կ. Սիւսեանն է Էֆէնտիմեթեանն
եղած է, թէ այլ անձ, աղօր պատասխանը,
— ըստ որում Լոյսի խմբագիրը փախուստ
կուտայ, — թո՛ղ Արեւելք տայ, որոյ
խմբագիրներէն մին եւս բաղում պատ-
ուաւոր անձանց պատմած է այն կար-
ծեցեալ իրողութիւնը :

Արդ, կը հրաւիրեմք Լոյսի խմբա-
գիրն, որ քաջութիւն ունենայ հրատա-
րակելու այն պատուաւոր Պէշիկթաշի-
ին անունը, որ ի ներկայութեան ուրիշ
պատուաւոր անձի մը պատմեր է եղեր
իրեն այն կարծեցեալ իրողութիւնը :
Ապա թէ ոչ պատուաւոր անունեալ
Պէշիկթաշին, ո՛չ թէ պատուաւոր անձ
մ'է, այլ վատ խաբարայ մը, որ կը
յանդգնի բարձրաստիճան եկեղեցա-
կան մը զրաւարտել անպատկառ չարա-
մտութեամբ :

Բայց այս և այսպիսի թշնամանք
բնաւ կարեւորութիւն չունին յաջ ող-
ջամիտ հրատարակութեան, քանի որ նոյն
օրը յատենի Ազգ. Վարչութեան խառն
ժողովոյ հաստատուած է թէ, վերո-
յիշեալ դէպքը բնաւ տեղի ունեցած
չէ, և թէ Գեր. Խորէն Արքեպիսկոպո-
սի չկատմամբ նենգամիտ անձանց ձե-
ռօք պատրիարքական ընտրութեան մա-
սին պտղած լուրերը բացարձակապէս
սուտ են և զրաւարտութիւնը, Հետեւաբար
Ազգ. Վարչութեան Կրօն. և Քաղ. ժո-
ղովները միաձայնութեամբ իրենց կա-
տարեալ զփտանութեան քուէն տը-
ւած են Կրօն. ժողովոյ Ատենապետ
Գեր. Խորէն Արքեպիսկոպոսին :

Ազգ. Վարչութեան սոյն փոտահու-
թեան քուէն, որուն ներկայ գտնուած
է նաեւ Ազգ. ժողովոյ Մայր-Նիկեան,
բաւական է ի հերքումն Նորին Սրբազ-
նութեան հակառակորդաց չարահնար
գրաւարտութեանց :

Ա Ձ Դ

Խիզանու Ուսումնասիրաց ընկե-
րութեան ներափոխանական ժողովը
վաղը նիստ պիտի ընէ ի ժամ 6 Ղա-
լաթիոյ կեդրոնական վարժարանին
մէջ, օրակարգ ունենալով, 1. Ա-
ռաւարդութիւնն ու իր երեսփոխանաց
և հաշուակալի. 2. Վեցամսեայ հա-
մայտաւորութիւնն գործադիր ժողո-
ւոյ :

ՀԵՌԱԳԻՐ

— 0 —

Լոնարայ, 2 մարտ

Տէյլի-Նիւզ իրաց վիճակին ծան-
րութիւնը կը հաստատուէ : Լոնտոնի
վիճակը անկման մէջ զրոյց կայ
թէ, բոլոր զորադուներու հրա-
մանատարաց հրաման տրուած է
պատերազմի պատրաստ զօրաց մէկ
ցանկը պատրաստելու :

Լորտերու ժողովը ի նկատ ա-
ռած է Թագուհւոյն այն պատգա-
մագիրն, որ ի ղէն կը կոչէր պա-
հետի զօրքը :

Շանկայ, 3 մարտ

Քուրպէ ծովապետը Կիւճաֆ
հաստատուած է ուր չըջիկ մարտա-
նաւուց խումբ մը կը կազմաւորէ
ծովեզերաց վրայ հակելու համար :

ՏՕԲԹԷՕՐ Ն. ԱՅՎԱԶԵԱՆ

Մասնագէտ հիւանդութեանց կա-
նանց և տղայոց

— 0 —

Կը գտնուի ամեն օր ժամը 7
էն մինչ 11 Պօլիս Եֆէնի-ճամիի մէջ
կայսերական նամակատան դիմաց
Նոր Երուքի դեղարանը, իսկ կիւ-
րակէ օրերը կէս օրէն վերջը Բերա
Այսն փողոց թիւ 1 իւր տունը :

Դ Ր Ա Մ Ա Կ Ա Ն

Ղալաթիա, 23 փետր.

ԸՆԴՈՒՄ ԱՅԿԱՅԻՆ

Օսմ. Գրան. միացեալ) գրք. 10, 51	
» » բացուեցաւ) գ. 1. 10, 50	
» » կէս օրին) 10, 51	
Եզրագ. միացեալ Օսմ. 74 27	
Բուժելի երկաթուղի ֆը. 47,	
Թրակիէյ Օսմ. Ռ. (գ. 4.) 277	

ԸՆԴՈՒՄ ԴԻՄՈՒՄ

Օսմանեան ոսկի	դր. 100
Անգլիական »	» 110 15
Գաղղիական »	» 87 27
Բ. »	» 90 10
Գրիմից »	» 51 15
Գաւաթն թուղթ »	» 8 61
» արծաթ »	» 89 10
Մէճիտի տարբ. »	» 107 59
Վեցնոց »	» 102 55
Հինգնոց »	» 102 55
Մէթալիք »	» 99
Մանր մէճիտ »	» 102
Քաւորդ »	» 106 20
Ռուսական 8 փրանքնոց »	» 78

եւ ալ վարկիստներէն մէջ բերաննիս պիտի դնենք
ատրճանաք և ինքզինքնիս պիտի սպաննենք :

— Այս առաւ արտոնը, ատրճանաքը բերաննիս պի-
տի դնեմ :

— Դիւրեւ զարնելուն պէս հայր իմ :

— Եւ կէս դիւրեւ զարնելուն պէս :

— Նաք բարով հայր իմ :

Երթար բարով Բաւու :

Ինտասարդը սենեկէն դուրս ելաւ :

Պարոնը թիկնաթուին վրայ ինկաւ կրկնելով .

— Կէս դիւրեւ զարնելուն պէս :

Բաւու առաջին սանդուխէն վտր իջնելու ատեն,
որդերուն ետեւէն մարդ մը ուր պահուրտած էր, դուրս
եկաւ և ինքն ալ վտր իջաւ :

Լանարին էր որ Պ. տը Սիմէզի սենեկապանի պաշտօ-
նը կը շարունակէր : Անշուշտ Բաւուի իւր հօր հետ ըրած
խօսակցութիւնն ամբողջ լսած էր, վասն զի շատ յուզ-
եալ էր և խռովեալ :

Երկտասարդը սենեակը մտաւ և դուռը դոցնց :

Լանարի դրան բանալիով դոցնելը լսեց և մտախոհ
կեցաւ. դրան առջեւ զոր չէր կրնար բանալ, իրը բանա-
լին նորէն դարձաւ նիւթին մէջ, ինքզինքն հարցուց թէ
պէտք չէր դուռը դարնել, մարդ կ'ունէր, և ի պահան-
ջել հարկին կտորելու դուռը, Հազիւ մէկ կողմ քաշուելու
և մուտքին մէջ պահուրտելու ժամանակ ունեցաւ :

Դուռը բացուեցաւ, Բաւու դուրս եկաւ նեղ ճամ-
բէն անցաւ և սանդուխէն վեր եկաւ :

Լանարի չուզեց դուշակել, թէ ո՞ր կերթար երի-

նունը կը կրեմ ալ յոյս չկայ. սակայն իմ մօրս և քրոջս
պատիւը կրնանք ազատել, աղատենք ուրեմն :

— Չեմ հասկնար :

— Աղատենք մեք մեզէն արդարութիւնն ի դործ
դնելով :

— Հէ՛, ի՞նչ ըսել կուզես :

— Պէտք է մեռնիլ :

— Մեռնիլ :

— Այո, որովհետեւ ալ չէք կրնար ապրիլ :

Պարոնը շուարելով ոտք ելաւ իբր ի լծակէ մը շարժ-
եալ, իւր աչաց մէջ կը փայլէր ահաւոր սարսափ մը :

— Մեռնիլ, մեռնիլ, ըսաւ նա յուզեալ ձայնով մը :

— Հարկ է :

— Բայց . . .

— Հայր իմ այդքան քաջութիւն չունիք :

— Ոչ, ոչ :

Երկտասարդը հրացայտ աչքերով ոտք եկաւ վեհու-
թեամբ :

— Մահը ամեն բան կը մաքրէ, աղաղակեց նա,
փայլալի նման որոտացող ձայնով մը, մահը ամբթ, նա-
խադիւր, նոյնք և մարդկային պատիժներ կը ջնջէ : Յի-
շեղեք հայր իմ որ ձեր մայրը Գամառանաւ մարդկիւր մը
կ'ինն էր, որոյ նշանաբանն էր, «ամեն բան պատուոյ հա-
մար . . .» այդ ամեն բան պատուոյ համար հայր իմ,
Պէտք է երկուքս ալ մեռնինք :

— Երկուքս ալ, կրկնեց պարոնը :

— Այո, ի միասին և միևնոյն ատեն :

— Դու ալ ինքզինքդ կուզե՞ս սպաննել, դու, ինչո՞ւ
համար :

ԱՐԲԱ ՓՕՆԱԹԱՆՈՒՆ

ՍԻՐԱՎԵՊ 1. ՀԱՆԼԻՎԻ

Թարգմանեց Օրհմբ Ե. Օրհման
Կը ծախուի ամէն Հայ գրաւածա-
նաց քով ի գին 10 զրոյ։ Կեղրոնաւե-
ղին է Արամեան տպարանը։

ՎԱՅՐԱԿԵՆԱԿԱՆ ՏՊԱՐԱՌԻԹԻՆ
ԱՅՅԵՆՏՈՒՍԵՐՈՒ

Կը պատրաստուի աղին քար-
դերու վրայ ամէն լեզուաւ և զա-
նազան զարդադրերով, ի գին 100
հատը 10 դահեկան։
Փափաքողք գիւմերու են Արամ-
եան տպարանը, Չարմաքճըլար
Յակոբեան խան թիւ 13։

ՀԱՅ ԹԵՍԱՎԱՃԱՌ

Թահլիլ Էրզն, Էրզնէ-Էրզն Եր, Էր- 70
Այս վաճառատուն՝ որ մէկ տարիէ ա-
ւելի ժամանակէ հետէ իւր յաճախող-
ները գոհացնելու ջանք չէ խնայած,
կը ծանուցանէ թէ Չինաստանի և Ճա-
պոնի բերքերէն այս անգամ զանազան
տեսակ (չայ) բերել տուած է յատկա-
պէս, և կը խնդրէ սիրելի աղբայրներէ,
մանաւանդ գաւառացի, Հայ Երօթի-
օնճիւղներէ որպէս զի հաճին դէթ մի-
անգամ ի մօտոյ տեսնել իւր ապրանք-
ներն և փորձել թէ՛ տեսակաց լաւու-
թիւնը, և թէ՛ գիններու աժանութիւնը։

ԳՐԱՎԱՃԱՌ-ԹՎԱՃԱՌ
Յ. ԱՐԱՄԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

Պատիւ ունին ծանուցանել ար-
դոյ հասարակութեան և բոլոր գը-
րավաճառաց թէ, միակ աւանդա-
կան լինելով Ու. Յ. Պերպէրեան է-
ֆէնտիի բոլոր գործոց, գնել միա-
փառոյններն կը հրաւիրուին գիւմեր
յիւրեանց վաճառատուն որ Պո-
լիս Պահճէ-Գարու Համիտիէ ճատ-
տէսի թիւ 34։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿԱՌԻԹԻՆՔ

Մ. Պ. ԱՍԲԱՆԱՋԵԱՆ

ԳՐԱՎԻՏՈՒԹԻՆ

(Նոր Էրզնէ-Էր)

Մասն Ա. ՈՃ

Հատոր Ա. 40 զրոյ
Բ. 40 զրոյ
Բանալի 45 զրոյ

Գ. Վ. ՍՐՈՒԱՆՉՏԵԱՆՅ

ՀԱՄՈՎ-ՀՈՏՈՎ

Հայկական գուառաց տեղագրու-
թիւնը, միջակագրութիւնը, գեղըկա-
կան երգեր և այլն պարունակող խիստ
հետաքրքրական և կարեւոր մի գործ,
որոյ գինն է 10 զրոյ։
Թ. Արամեան և Ընկ.

Ա. Ո. Ա. ԶՆՈՐԴ

ՈՒՂԱՅԻՐՈՒԹԵԱՆ

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԼԵՋՈՒԻ

Տասն և հինգ օրէն ուսանելի
Աշխատասիրեաց Մէհմեդ Աբդիլ-
հէմէտ

Կը ծախուի բոլոր հայ գրավա-
ճառաց և ջրածախ Պողոս և Յակոբ
աղաներու քով. գին 100 փարա։

ՊԱՏԱՐԱՌԻԹԻՆ

ՄԱՐԴԱՅԻՆ ՊԱՏԱՐԱՌԻԹԻՆ

Հէմէտ

ՏՈՒՐ. Տ. Ս. ՓԵՆՏԻՄԱՆՆԵԱՆ

Բաղմահմուտ Տըթմուր մարդկա-
յին պատուաւորման և ծաղկի հիւանս
դուլեան վրայ կը խօսի իւր ար-
եղակաւորութեան մէջ, որ մաքու-
թիւնն իւր տպագրութեան և բաղ-
մալի լուսանկար և փորագրեալ
պատկերներով զարդարուած է։
Այս գեղեցիկ մատենան, որոյ գի-
նը 35 զրոյ է, կը վաճառուի Պո-
լիս, Գաֆաֆեան գրատունը, Ղա-
լաթի, Բակոր Արշակ Էֆէնտիի
թղթավաճառանոցն, և Բերա, Լո-
րէնց և Բէյլ գրատունը։

ԿՈՒՆԵՔ-ԻՒԼ-ԼՈՒՂԱՅ

ԲԱՌԱՐԱՆ

ՖՈՒՆԱՆԵՐԵՆԵ Ի ԹԱՌԻՔԵՐԵՆ

Աշխատասիրողք

Մէհմեդ Շէ-Էր և Մէհմեդ Ուշէ-Էր

Պաշտօնեալք Հաճարակաց կրթութեան

Գրաքննութեան սենեկի

Հրատարակիչ Գաֆաֆեան Պաշտօնեալք

Այս բառարանն, պարունակած ար-
եւստական և գիտական բառերու ճո-
խութեամբն, բացատրութեանց յո-
կութեամբն իւր տեսակին մէջ առաջինը
կը համարուի։ Սոյն գործը ցարդ հը-
րատարակուած Ֆրանսիէ-Թուրքերէն
բառագրոց վրայ սա առաւելութիւնն
ալ ունի որ թուրք տառերով տրուած
բացատրութիւններն լատին տառերով
եւս նշանակուած են անոր մէջ, մաս-
նաւորապէս ի գիւրութիւն օտարազ-
նաց։

Մասնաւոր խնամքով, գեղեցիկ և
մաքուր տպագրութեամբ վաճառուի
տետր ի լոյս կ'ընծայուի Արամեան տը-
պարանէն։

Առաջին հատորն՝ որ երեսուն երկու
երեսներով երեսուն եւ մէկ տետրակ-
ներէ բաղկացեալ է՝ տետր առ տետր
հրատարակուելէ յետոյ կադուած կը
վաճառուի ի գին 60 դահ. արծաթ։

Բ. հատորին 22 բոլոր տետրն եւս
հրատարակուած է եւ կը վաճառուի
ի գին 2 դահ. արծ. իւրաքանչիւրն։

Բ. հատորին 15րդ տետրին հրատա-
րակուած լինելով բաժանորդագրու-
թիւնը փակուած է։

ՏԱՐԵՐՔ

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԼԵՋՈՒԻ

Երկրորդ Տպագրութիւն

Երկարութեաց

Մէհմեդ Աբդիլ-հէմէտ

Կը ծախուի ամէն Հայ գրավաճա-
ռաց և ջրավաճառ Պողոս և Յակոբ ա-
ղաներու քով ի գին 6 զրոյ։

ԾԱՂԻԿ

ԱՐԻԻ ՀԱՅ ՄԱՏԵՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

Մասն Բ.

Ի պէտս վարժարանաց

Աշխատասիրեաց Ե. Մաքսիմ

Հաւաքածոյս այս Բ. մասին
մէջ գրական խիստ նշանաւոր հատ-
ուածներ և հրահանգիչ բարդա-
տութիւններ կան։

Կը ծախուի Յ. Գալաթեան և Վ.
Մարդարեան գրատուններ և ուրիշ
գրավաճառաց քով գին 8 զրոյ։

ԱԶԳ

ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱՏԻՆ

ՆՊԱՐԵՂԻՆԱՅ

Պալք-բազար Թանիպ փողոց թիւ 59
ճիշդ դեմ առ դեմ աղբիւրին

Մ. Հ. Տէօքմէճեանցի վաճա-
ռատան մէջ կը գտնուին նպարե-
ղինաց վերաբերեալ ամէն տեսակ
նպարեղներ, որպիսիք են, խահ-
վէ՝ սովորական, լաւ եւ ընտրա-
դոյն (Մարթինիքա)՝ շաքար-
թրիւնէի, Մարտիրոյ և Հօլան-
տայի, այլեւայլ տեսակ ըսրար-
մաշէթներէ զատ, Ֆրանսական
բուն Ֆուրնիէ. Սիպրիի թարմիւղ,
Նարօլի և Ճէնօվայի մաքարօն ու
շէհրիլէ. բրինձ՝ Մախսուսէ և Բի-
ղօն առաջին կարգի. անուշեղև-
նի և խմորեղէնի յատուկ լաւա-
գոյն ալիւրներ. փանտիոյ եւ Այ-
վալըքի ընտիր աճառ. քօլա, ձէթ,
քարիւղ (կազ), ի մի բան, սոյն
վաճառատան մէջ կը ծախուի իր
ամէն տեսակներով լաւագոյնն
այն պիտանի բաներու՝ որք ա-
ռեւորական սոյն ճիւղին կը վե-
րաբերին։

Գինները գոհացուցիչ են։

ԱՊՐԱԿ 24ԱՅ

ՓՈՒՍԴՐՈՒԹԻՆ

Կոստա Լալէի ճամիի դէմ
թիւ 13 մի նոր գեղարան բաց-
ուած է, ուր գեղարարք կը պատ-
րաստուին փռթով եւ մանա-
ւոր խնամով, կը գտնուին նաեւ
Եւրոպայէ եկած ամէն տեսակ
պատրաստ գեղեր հատով կամ
որ եւ իցէ քանակութեամբ, զո-
րա նշանաւոր գործարաններէ
ուղղակի բերել կուտայ իւր
անուան։

Սոյն գեղարանի բացումը
յոյժ օգտակար ծառայութիւն
մ'է հասարակութեան, մանա-
ւանդ նիւթական մեծ շահաբե-
րութիւն ամէն անոնց որք իրենց
միտածն ճշդապէս գտնելու հա-
մար դատաւարտուած են հե-
ռաւոր տեղեր դիմել։

Պատուարժան յաճախող-
ները գնոց չափաւորութեան հետ
գեղերէնց ընտրութեամբ գոհա-
յլնելն իրեն սկզբունք ընտրող
սոյն Տ. Ալլահիւրեան գեղարա-
նը, որ երկար տարիներէ ի վեր
հաշտակար եղած է Եֆէնի-ճամի
Բաթթիանիի դէմ՝ այս անգամ
ամբողջապէս փոխադրուած է
Կոստա Լալէի ճամիի դէմ թ. 13։

Սոյն փոխադրութեան առ-
թիւ եւրոպայէ բերել տուած է
խիստ թարմ հանգային ջրեր,
Պօրտոյի եւ Մալակայի գինիներ,
զանազան բժշկելիք, անուշա-
հոտք, եւ այլն եւ այլն։

Նշանաւոր է միանգամայն
սոյն գեղարանը իւր Չիւան իւղի
մանածիւլով, եւ յիշատի յաճա-
խողք զմայլած են ապրանաց
ընտրութեան, մաքրութեան եւ
գնոց չափաւորութեան։

Յիշեալ գեղարանը միշտ կը
յաճախեն ծարսար եւ հոշակա-
ւոր բժիշկներ, խնդրուած բժիշկ-
ներու համար ալ պէտք է լուր
արուի ժամանակին։

Ղալաթիա հանրածանօթ վա-
ճառական Միլիասեան Էֆէնտիի
Գրք. Տօքմէճի Միլիասեան Էֆէն-
տի բարեհաճած է արդէն ուր-
աւթ օրեր ձրիաբար դարմանել
աղբատներն։

ԱՂԻ

Լրագիրս ձեռքէ կը ծախուի
նաեւ Պահլէ-գարու ջրով ճառ
Պողոս և Յակոբ աղաներէն խա-
նութը։

—Վասն զի ես ալ ձեզի նման այլ եւս չեմ կրնար
ապրիլ։

—Բայց դո՛ւ, Բաուլ, դո՛ւ, անիծեալ չես։

—Այն ձեռքը որ հօրը կը զարնէ, որդւոյն ալ կը
զարնէ։ Անպատուութեան այն արատը որ ձեր ճակտին
վրայ նկարեալ է, իմինիս վրայ ալ կայ։ Ձեր գուալին
եմ, Բաուլ տը Սիմէդ կը կոչուիմ։ Ա՛հ, կը տեսնէ՞ք, ես
մեր պատիւը պաշտպանել լաւ գիտեմ։

Կը կարծէք որ ամէն բան գիտնալով կարենամ տա-
կաւին լոյս տեսնել։ Ես պարկեշտ անձանց տըհամարա-
նացն արժանի լինիմ, ամեն մարդ մատով ցըցնէ զիս և
ճամբան սա խօսքը լսեմ, սա դողի մը և ոճրագործի մը
զաւակն է։ Երբէք, երբէք, Գաղղիական բանակին սպայ
չեմ կարող ըլլալ այլ եւս, թուր և համազօրեալ կրելու
իրաւունք չունիմ ա՛լ։ Որի՞ ուրեմն կրնամ համարձակիլ
ձեռք երկնցներու, ո՞վ ուրեմն բարեկամ պիտի անուանէ
զիս իրեն։

Դուք ձեզի հետ կը դահալիժէք նաեւ զիս այն խոր
անդունդը զոր ձեր ոտից ներքեւ փորեցիք... մահ,
հայր իմ, մահ։

Պարոն սկսաւ դողալ, ինչպէս ժամ մը առաջ Բէթ-
լո ֆոսֆօռային տունը փամառանտ մարդիկին առջեւ։

Բաուլ պահ մը լռեց շունչ առնելու համար, յետոյ
չարունակեց։

—Բայց ժամանակը կանցնի և մենք դործի չենք
սկսիր։ Այս սենեակը հայր իմ, երբեմն բնակած եմ ես,
դարակի մը մէջ ելծէ չէք վերուցած, զոյգ մը ատըր-
ճանակ, վառօդ, գնտակ, և ամենայն ինչ կայ։

Եւ երիտասարդը դարակը բացած էր։

—Ա՛հ, ըսաւ նա։

Պարոնը բնաւ բանի մը դպած չէր, Բաուլ ինչպէս որ
թողած էր այնպէս դուռ, ատրճանակները և ինչ որ
պէտք էր լեցնելու համար, առաւ և ամենքը դրասե-
ղանի մը վրայ դրաւ, նախ փորձեց հասկնալու համար
թէ կարելի էր գործածել, յետոյ իւր հօրը ներկայու-
թեան որ անոր ամեն շարժումները կը դիտէր, զէջքը
լեցուց։

—Կը տեսնէք հայր իմ, ըսաւ նա, իւրաքանչիւրին
մէջ երկու գնտակ դրի, հարուածն անյրիպելի է։

Բաուլ տարօրինակ հանդարտութեամբ և պաղ ար-
եամբ կը խօսէր և կը դործէր, իւր ձեռքերը բնաւ չէին
դողար, միայն գունաթափ էր։

Երբ գործողութիւնը վերջացաւ, պարոնին ըսաւ։

—Հայր իմ ատրճանակները լեցուն են։

—Այո, ըսաւ պարոնը, լեցուն են։

—Ահաւասիկ ձեր զէջքը և ահա իմս։

—Իրաւուք ունիս, ըսաւ նա հեղձամղձուկ ձայնիւ,
աւելի լաւ է մեռնիլ, ասուր տուր։

—Սպասեցէք։

Պարոնը վայրենի և խելագարի նայուածքներ կուղ-
ղէր իւր շուրջը։

Բաուլ ժամացոյցը նայեցաւ։

—Իմ ժամացոյցս հինգ վայրկեան ետ է ձեր ժամա-
ցոյցէն որ 11 ը 23 վայրկեան անցած է, ուստի ց վայր-
կեան առաջ կը տանիմ։ Կէս դիւրը զարնելուն պէս այ-
սինքն միւսնոյն վայրկեանին դուք հօս ձեր սենեկին մէջ։